

Zala Dobovšek

Manj je več?

Primož Bezjak v plesnem solo performansu Invalid predstavi kronologijo svojih telesnih poškodb in jih sočasno parafrazira skozi plesno-gibalni subjekt, ki ga zaradi simuliranih amputacij telesnih okončin na odru tako rekoč "zmanjkuje".

Manko, ki se pojavi vsakič, ko si izvajalec idejno samoodvzame kos svojega telesa, se premesti v strukturo nove fizične konstitucije plesalca in imanentno s tem v predružačeno izvedbeno koreografijo (Gregor Luštek); ta je sicer ves čas bolj ali manj fiksno zasnovana, a s stopnjevanjem vsake odstranjene okončine na novo figurirana s kopičenjem izvajalčevega napora, predvsem pa s celostnim učinkom, ki načenja nelagodje in vsakovrstne linije frustracije. Scenosled postane kmalu predvidljiv, vendar pa dogajanje razplastijo informativne intervencije v obliki strokovnih zdravniških diagnoz, ki jih je izvajalec prejemal od leta 1990, kjer se zgodba »invalida« tudi začne. Osebna, če že ne kar intimna, relacija z gledalcem se torej vzpostavlja zaradi odstiranja realne zasebnosti, a vendar se k temu dokumentarizmu pristavlja še dodatno aktiviranje nivoja neposredne komunikacije z občinstvom; gledalci kot priložnostni asistenti pri imobiliziranju nog in rok izvajalcu namreč omogočajo, da izpelje svoj nastop/koncept do konca.

Z "izgubljanjem" nog in rok nastaja nova odrska govorica, ki zaradi kotaljenja hendikepirane gmote, nekakšnega "ostanka telesa" izmenjuje vzbuja fascinacijo in zgroženost, depriviligirano telo pa vsemu navkljub trmasto teži k nekdanjemu efektu telesne celovitosti (kot metafora za zasebno plesalčevo držo) in se sklicuje na legitimnost novovznikle dinamike. Manjkajoče dele telesa sicer nadomeščajo nekdanji/predhodni gibi, ki ostajajo isti in tako negujejo gledalčev spomin na siceršnjo integriteto plesalčevega telesa, obenem pa – paradoksnost – taisti gibi, geste in kretnje odzvanjajo v metaforični nič, v prazno in bolečo frustracijo.

Invalid (v produkciji Vie Negative in režiji Bojana Jablanovca) ne preizprašuje le učinka redukcije, ki nemalokrat privablja neslutene dimenzije navdiha in inovativnost pristopov. Ne gre le za to, da izvajalčeva pohabljenost (takšnih primerov je na svetovni sceni vendarle kar nekaj) dreza v (ne)smisel kakršnega koli vrednotenja lepote, popolnosti in perfekcionizma v uprizoritvenih praksah ter na njihov morebitni primankljaj – na katerega smo morda še vedno

malo preveč alergični. Najbolj tenkočutna provokacija je potuhnjena še na neki drugi »moralni« ravni. In sicer umeščanju »meje okusnosti« avtoreferencialnosti, ki jo izvajalec razkriva skozi koncept kronološkega pregleda svojih poškodb. Preplet izrazito intimnega diskurza z načinom njegovega javnega podajanja ter ob zavedanju vseh spremljajočih (resničnih!) izvajalčevih muk podaja stigmo pozornosti lakomne družbe spektakla. Vsako trpljenje bo nekoga očaralo in vsak, še tako travmatičen dogodek bo nekoč v službi tega, da bo nekoga impresioniral.